

Tegyvuoja S. L. A. Dar Ilgus ir šviesius Metus

GARBINGOS SUKAKTIES ŠVIESOJE PAŽVELGKIME Į ATEITĮ

Ugdykite SLA Tautinę Fondaciją

Lapkričio 22 d., 1946 m., sukako 60 metų kai įsikūrė Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Jo įkūrėjai mūsų pirmtakumai 60 metų atgal patiesė kilnius ir tvirtus pagrindinius dėsnius Susivienijimo veiklai ir siekiams:

"Suvienyti į brolišką organizaciją visus abiejų lyčių, doro elgėsi, garbės vertus lietuvius, neatsižvelgiant į jų tikybinius ir politinius įsitikinimus. — Auklėti broliškumo dvasią ir plėsti geradarystės ir labdarybės principus. — Teikti materialią pagalbą ir pašalpą savo sergantiems, suvalgėjusiems ir pasenusiems nariams ir taipgi mirusių narių našlėms ir našlaičiams".

Tai vyriausi Susivienijimo pagrindiniai tikslai. Prie šių tikslų taipgi prijungta tautinė, kultūrinė ir fraternalė veikla. Susivienijimo įkūrėjai ir vėlesnių laikų veikėjai retai užtiknamu atsidavimu ir pasirizimu pasišventusiai dirbo išstius 60 metų užbrėžtą Susivienijimo tikslų atsiekimui. Mūsų pirmtakumai nesigailėjo savo sunkiai uždirbtų centų, nepasikęstę savo įiegy, nebijojo nedėkingo darbo Susivienijimo išugdymui ir didžiausią ir turtingiausią fraternalę organizaciją visoje lietuvių tautoje.

Dėka mūsų pirmtakų didžiam pasirizimui, kurių ne vienas ir po šiai dienai tebedirba Susivienijimo išlaikymui ir ugdymui tą patį darbą, kurį pradėjo dirbti 60 metų atgal, mes, jaunosios lietuvių kartos žmonės, turime progos šiandien pasididžiuoti mūsų tėvelių ir motinelių sunkaus darbo vaisiais — Susivienijimo atliktais didžiais ir garbingais darbais. Per tuos 60 metų Susivienijimas yra išmokėjęs virš penkis milijonus dolerių nariams pomirtinėmis, ligoje pašalpomis ir labdarybės būdu narių sušelpimui bei tautiniams ir kultūriniais visos lietuvių tautos reikalams. Tai didelė suma pinigų išmokėta kilniųjų Susivienijimo tikslų įgyvendinimui! Be to, šiandien Susivienijimo turtas siekia virš du milijonus dolerių.

ADV. V. F. LAUKAITIS,
SLA prezidentas

Atliktus Susivienijimo tautinius, kultūrinius ir labdarinius darbus tik rupeštingas Amerikos lietuvių veiklos istorikas galės pilnoje šviesoje pavaizduoti. Nebuvo ir nėra tokio Amerikos lietuvių išeivijos ir lietuvių tautos reikalo, prie kurio nebutų prisidėjęs ir Susivienijimas su savo veikla, įtaka ir gausia medžiagine parama — doleriais.

Taip, per tuos 60 metų Susivienijimas pasižymėjo didžiais, naudingais ir garbingais darbais kaip savo narių, taip ir visos Amerikos lietuvių išeivijos bei visos tautos labui ir garbei. Tų didžiųjų ir garbingų darbų atlikimui pasirizusiai ir pasišventusiai dirbo mūsų pirmtakumai. Mes, jaunoji karta, lenkiame galvas, padėkos ir pagarbos žodžius tardami mūsų pirmtakumams ir su pasirizimu žiurim ateitin, kad užtikrinti Susivienijimui saugią ateitį, kad mūsų tėvelių ir motinelių sunkus darbas neuiegtų niekai.

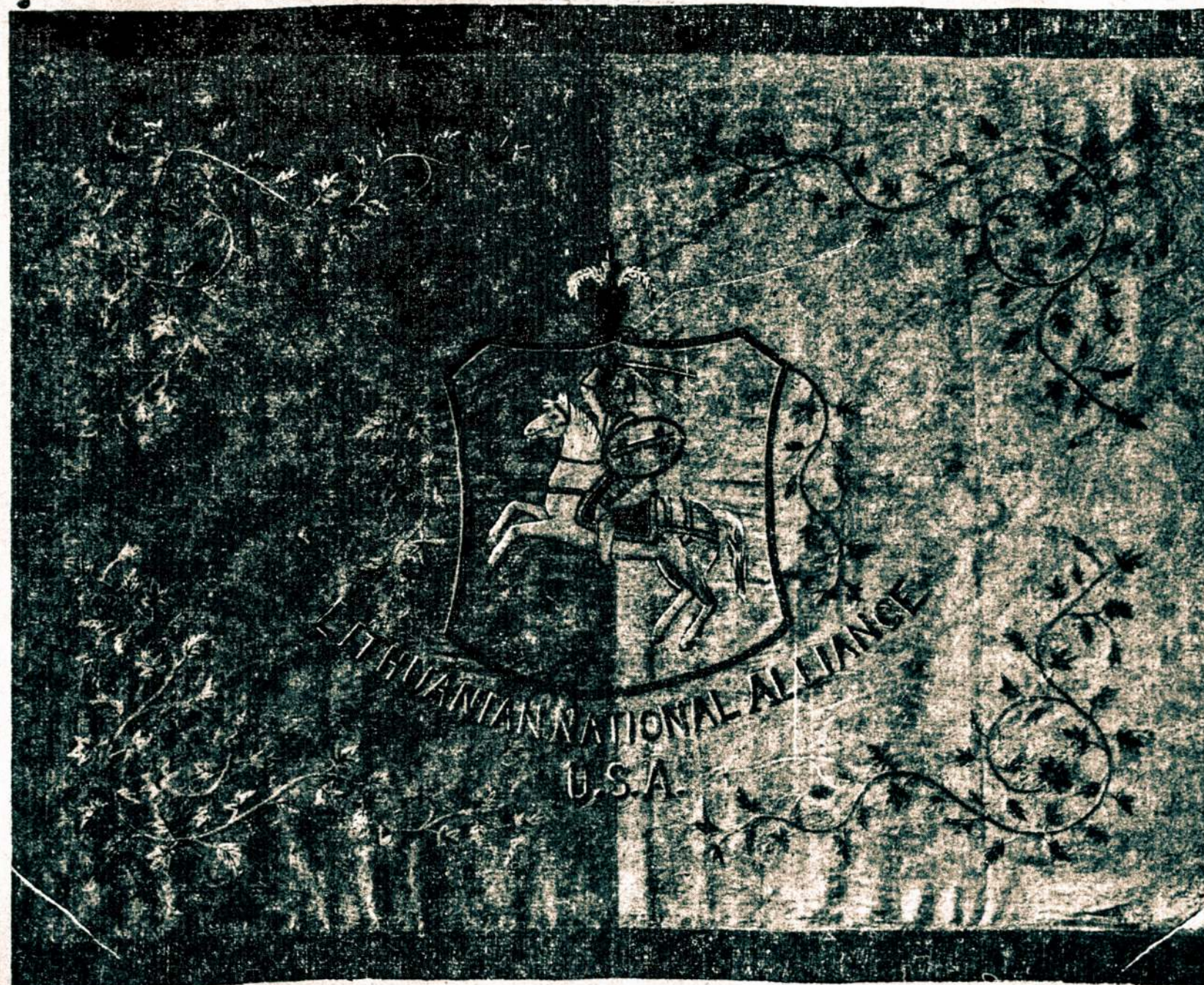
Tiesdami Susivienijimo veiklai pagrindus, jo įkūrėjai teisingai numatė ateitį, kuri pakeis žmonių gyvenimo papročius, kuri sudarys kitokias ekonomines ir socialias sąlygas ir kad reikės prisitaikyti prie Amerikoje išauklėtos

jaunosios kartos papročių ir pageidavimų. Todel Susivienijimo pamatiniuose tiksluose įdėjo ir sekančius dėsnius: "Steigti ir užlaikyti namą ar namus savo nariams ir prieglaudus savo narių našlaičiams. — Steigti, užlaikyti ir vesti mokyklas. — Steigti ir užlaikyti aikštes ir namus jaunųjų ir suaugusiųjų pasilinksminimo, pažaidimo ir poilsio tikslams. — Gelbėti savo nariams tobulintis moralai ir protiniai bei gerinti jų socialę ir ekonominę būklę".

Šių fraternalių Susivienijimo tikslų vykinimas šių dienų ekonominėse ir socialinėse apylostose neatidėliotinas nei vienai dienai. Susivienijimo išlaikymui ir ugdymui reikia naujų įiegy, jaunos ir ugningos energijos. Jaunoms, energingoms įiegomis pasisemti šaltinis yra Amerikos lietuvių jaunoji karta. Bet mūsų jaunosios kartos masinio prisidėjimo prie Susivienijimo darbų nesulauksime nesudarydami sąlygų, kad jaunoji karta su nauda sau, Susivienijimui ir lietuvių tautai galėtų dėtis ir dirbti Susivienijime.

Medžiaginė organizacijos nauda jaunosios kartos nevilioja. Be to, šiandien kuone kiekvienoje didesnėje įstaigoje dirbantiems darbininkams suteikiama apdrauda. Taip pat unijos savo nariams teikia apdraudą už mokamas duokles į unijas. Todel vien medžiaginėmis naudomis didesnio skaičiaus jaunosios kartos nepatrauksime prie Susivienijimo.

Amerikos lietuvių jaunoji karta Susivienijimo naudumą tik tuomet supras, kai bus išplėsta mūsų organizacijos fraternalė veikla. Kuomet kiekvienoje didesnėje lietuvių kolonijoje Susivienijimas turės aikštę ir namus jaunųjų ir augusiųjų pasilinksminimui (Užbaiga 6 pusl.)

SLA Vėliava

Užu marių, už plačiųjų,
Mes gyvename svetur,
Bet mūsų gentys, mūsų lietuviai
Niekad-niekad žut netur.

Čia mes turime draugiją,
Mūsų garbingą SLA,
Kurio tikslą, idealą
Atvaizduoja vėliava.

Ant jos dugno, mėlsvo-balto,
Simbolis mūsų tautos,
Pasirizės išdidingai
Saugot busimoms kartoms.

Ir jei seksim šią vėliavą
Lietuvių visi vaikai,
Tai gyvenim ir bujosim —
Nepalauš sunkūs laikai.

Plačiausioji Lietuvių Organizacija, SLA Ateitis Yra Šviesi

E. MIKUZIUTE,
SLA Izdo Globėja

SLA turi savo kuopas kiekviename mieste ir miestely, kur tik nors kelios dešimtys lietuvių gyvena.

SLA narių gali būti kiekvienas lietuvis ir lietuvis be religinių ir politinių įsitikinimų skirtingumo.

SLA įkūrė 60 metų atgal jauni Amerikos lietuviai, kurių didžiūma buvo ateiviai iš Lietuvos.

Į SLA rašėsi ir ateiviai ir jų Amerikoje gimusieji sunys ir dukros.

Ateiviai iki pat šiol sudaro narių didžiūmą. Jie yra apsišvietę, patyrę ir kaip sakoma "suamerikonėję". Jie neturi keblumo susiprasti ir iš vien dirbti su Amerikoje augusiu jaunimu. Kaip man, taip, tikios, ir kitiems jaunoms kartos lietuviams prisieina gerėtis mūsų senesnių lietuvių kultūringumu ir idealiskumu. Jie išleido daug literatūros, įsteigė laikraščius, sutvėrė begalinį skaitlių organizacijų. Jie turėjo ir tu-

ri chorų, dramos grupių, orkestrų, sveitinių.

Nors ir yra nusikundžiama, kad Amerikoje augusieji lietuvių nesiskubina dėtis į lietuviškas organizacijas, vis dėlto kiekviena organizacija jaunimo jau turi. SLA jo turi pusėtiną skaičių. Vien į karo tarnybą mūsų narių buvo paimta per 800. Nemažam skaitliui dėl įvairių priežasčių neteko tarnauti. Drįstu tikrinti, kad SLA dabartiniu laiku turi nemažiau 4,000 Amerikoje gimusių ir augusių lietuvių. Trys jau yra išrinkti į Pildomąją Tarybą. Ir tai nebe pirmą sykį.

SLA seimuose matosi vie didesnis skaičius jaunų delegatų ir delegačių. Įvairiose komisijose jie užima svarbias vietas. Deliberacijose jie aktyviai dalyvauja. Parengimuose ir susitikimuose jaunieji su senesniais randa malonumo bendrauti. Kas iš jaunesniųjų nors sykį atvyksta į mūsų seimus, tas trokšta būti juose ir ateity.

Ir jaunimas, kaip ir senesnieji, SLA interesuojasi ne tik kaip apdraudos ir pašalpos organizacija. Jis yra ir labdarybės, ir paramos, ir kultūros, ir broliškumo, o labiausiai lietuviybės židiny.

Neims ilgai, kol pusė ir didžioji SLA narių dalis susidės iš Amerikoje gimusių augusių lietuvių. Kaip senosios, taip ir jaunosios kartos šviesesnieji lietuviai matė ir mato reiką turėti bendrą tautinį ryšį savo gerovei ir savo tėvų krašto pagelbai.

SLA ateitis yra šviesi! Euphorose Mikuziute.

SLA Skiriame Jaunimui

K. KATKEVIČIENĖ,
SLA veikėja

Sešiasdešimts metų žmogaus gyvenime yra geros brandos laikas. To amžiaus sulaukus, galima atskirti kas gera, kas bloga mūmose ir pasauly.

Sešiasdešimts metų organizacijos gyvenimo — tai didelis bendrų pastangų ir pasekmių brandos laikas.

Senieji SLA nariai, kurie "augome" su šia organizacija, esame dalis jos pasisekimo. Per tiek laiko patyrėme, kas tiesu ir kas klaidinga, kas gyvybiška ir kas kaip ir neįdaigi sėkla.

Šiandien, savo asmeniškai pastangas ir mūsų organizacijos įgytąją įieją turime skirti vien ateičiai — kad dar po šešiasdešimts metų būtų kam minėti SLA šimto dvidešimties metų sukaktį!

Tat, mūsų asmeniškos įiegos ir mūsų organizacijos visai galia tebus dabar skiriama mūsų jaunimui! Šiandien esą jauni lietuviai, ar jų vaikai bus minėtojai SLA šimto dvidešimties metų! Katrė Katkevičienė.

MINEDAMAS 60 M. SUKAKTĮ, S. L. A. DRĄSIAI ŽENGIA Į SKAISČIĄ ATEITĮ

SLA Atliks Dar Daug Naudingų Darbų

Didžiausia, seniausia ir turtingiausia Amerikos lietuvių apdraudos, pašalpos, labdarybės, kultūros, brolybės ir lietuviybės organizacija — Susivienijimas Lietuvių Amerikoje — džiaugiasi 60 metų gyvavimo sukaktimi.

Per 60 metų visuomeninės veiklos, SLA sukūrė skaitlingą ir galingą Amerikos lietuvių šeimą. Per visą tą laiką lietuviams broliškai tarnavo, juos priglaudė, užtarė, kovojo už jų teises ir sunkiose gyvenimo valandose juos ramino. Jis suteikė pagalbą daugeliui jaunuolių pasiekti aukštesnius mokslus ir bendrai SLA ištiesė savo labdarinę ranką netik savo nariams, bet taipgi visuomet teikė energingą talką įvairiems lietuviybės reikalams.

Mūsų Susivienijimas, minėdamas šią 60 metų sukaktį, skaitosi stipriausia ir galingiausia mūsų organizacija. O taip yra todėl, kad jis nesikiša į savo narių jokius tikybinius ar politinius įsitikinimus, ir todėl, kad jis suteikia savo nariams plačiausias ir garbingiausias liberalės demokratijos teises. Visi SLA nariai lygūs, visi garbingi, visi savo organizacijos savininkai ir vyriausi gospadoriai. Tame gludi SLA galybė.

SLA praeities darbai įvertinami ne vien dėl to, kad jis išmokėjo \$2,593,217.15 pomirtinėmis, kad taipgi išmokėjo \$2,051,580.20 ligoje pašalpomis. Ne dėl to, kad jis išmokėjo desėtkus tukstančių dolerių našlėms, našlaičiams ir sunkiose gyvenimo aplinkybėse atsidurusiems nariams. Ir ne vien dėl to, kad jis suaukojo virš \$150,000.00 tautos įvairiems lietuviybės bei labdarybės reikalams. SLA darbai lygiai įvertinami kaip nešėjo apšvietos, kultūros, broliškumo ir skleidėjo žmogaus laisvės ir lygybės dėsnių tarpe mūsų žmonių.

Gyvenimo sąlygos keičiasi visą laiką. Be pasikeitimo negali apsieiti ir mūsų Susivienijimas. Ir tas pakaitas mums vyko ir vyksta sekmingai atlikti todėl, kad mes išsiauklėjome tukstančius gabijų, veiklių ir energingų veikėjų. Su jų pagelba ir kooperacija mes sekmingai modernizuojame organizacijos pagrindą, veikimą ir tvarkymosi aparatą, kuris šiandien jau prilygsta didžiulėms svetimtaučių fraternalės organizacijos ir apdraudos kompanijoms.

Šiandien mūsų Susivienijimas persitvarko, įvesdamas naują, modernią ir nepaprastą apdraudą. Jo nariai pavyzdinčiai keliai į naujosios apdraudos skyrius. Šis persitvarkymas įveda naują erą mūsų didžiulėje organizacijoje. Tai pradžia naujo gyvenimo, didesnio, naudingesnio, platesnio gyvenimo. Tai pagrindai tolimai ateičiai, kuri numatoma šviesi. Todel, šia proga, dar primenu neperšikėliams nariams persikelti prieš naujus metus, kad nereiktų mokėti asesmentų, kurie gero nesuteiks nė organizacijai, nė patiems jos nariams.

Žmogus, minėdamas savo 60 metų sukaktį — mini, kaip įpusėjimą į antrą gyvenimo dalį. Tai minint, jam prisimena, kad jis jau nebejaunas, nebeturi tiek energijos, kiek jos turėjo pirmiau. Bet mūsų Susivienijimas, minėdamas 60 metų gyvavimo sukaktį — mini tą kaip jaunystės subrendimą, turėdamas daug turto, daug patyrimo ir kas svarbiausia, daug draugų ir daug pasirizusių veikėjų, jis užtikrina sau šviesesnę ateitį, o jo nariams ir lietuviams didesnę ir prasmingesnę brolišką pagalbą.

Didelę dalį tos pagalbos galės atnešti prez. Wm. F. Lau-

DR. M. J. VINKAS,
SLA sekretorius

kaičio suplanuota, SLA Tautinė Fondacija. Visi nariai gyvai dalyvaukime šios fondacijos įkunijime. Užtikrinkime mūsų fondacijai kostipriausį pagrindą.

Minėdami SLA 60 metų sukaktį, stengkimės ir toliau išlaikyti SLA brolybės obalsi atatinamoje aukštumoje; tą garbingą obalsį, po kurio jau randasi daug tukstančių tautiška nusistatusių susipratusių, laisvę mylinčių Amerikos lietuvių; tą patį obalsį, po kuriuo kviečiami glauštis visi tie, kurie vienybėje mato galybę. Ypač čia yra sikaisti vieta Amerikos lietuvių jaunajai kartai.

Dabar SLA Pildomoje Taryboje, iš septynių narių, jau turime net keturis jaunosios kartos narius, pasistengkime, kad tokią proporciją jaunoji karta pasiektų ir SLA narystės sąstata. Tą galime įvykinti įvedant Susivienijime tokios rūšies patarnavimų ir pagelbų, kurie jaunuoliams yra pageidaujami ir jiems naudingi.

Ilgų ir laimingų ateities metų mūsų Susivienijimui!

M. J. Vinkas,
SLA sekretorius.

SLA Jaunimui - Gyvuok Dar Ilgus Metus! - Zibintas - Dirbkime!

SLA Jaunimui

Slinko, praėjo metas po meto,
O rudens lapai pageltę krito,
O žiemą audros ir šalti vėjai
Reiškė ateinant gegužį kitą,
Vasarų saulei raudonai švintant,
Gražią ir skaisčią būitį žadėjo.

Tie metai nešė ir mūsų likimą,
Mūsų ateivijos, iš už jūrų,
Čia mes atvykę laimės jėskoti
Ir į vienybę jau susispietę,
Vieningai veikiam, vieningai dirbam,
Kad savo broliui ranką ištieti.

Čia mes savąsias jėgas sudėję,
Kad išlaikyti mūsų lietuvių,
Kad neišstiprus tarpe svetųjų,
Kad nepažuvus žiaurios' androse,
Rodome jėgą, savo galybę
But parinktaisiais tarp parinktųjų.

Bet tosios jėgos, toji galybė
Pradeda silpti, pamažu nyksta,
Kai senų eilės kasdien mažėja,
Kai jūjų sielos kilniosios vyksta
Į kraštą kitą, į amžinybę,
Ir mums jau pučia neramūs vėjai.

Bet pro tuos vėjus, andras žiauriasias,
Matos dar saulė skaisčioji teka,
Kad nepakliuvus žiauriam likimui —
Ji mūsų jaunimui, rodosi, sako:
"Ką veikė seniai, ko nemudirbo —
"Tą veikti-dirbti įsai teimas!"

Tatai jaunime, žiedė skaistasis,
Kilk pro tą saulę, kilk į aukštąsias,
Paimki vairą jaunų idėjų,
Rodyki savo stiprią galybę,
Ką neatlikus, ko nepadarius,
Parblošk į žemę mus žiaurus vėjai.

P. Bajoras.

SLA Egzistavimas Priklausys Nuo Jaunosios Kartos

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, minėdamas 60 metų sukaktį, apmąstina per tą laiką naudingus atlikimus del gerovės SLA pastogėje.

Rodos praeitais laikais Susivienijimas augo nariais ir turtu. Bet atėjo laikas, kada progresas kiek sustojo: nariai mažėja ir ateitis matosi neaiški. Kas bus ir ko sulauksime už dešimt ar dvidešimt metų? Kokia bus SLA padėtis tuose laikuose, kada aš skaitysiuos pasenęs narys? Prisirengkime dabar, kad sulaukė senatvės rastume mūsų brangiąją organizaciją stipresnėje vietoje, kaip šiandien ji yra.

Pratardamas kelis žodžius, minint šią ilgą metų sukaktį, ir kalbėdamas kaip Pildomosios Tarybos jauniausias narys, aš jaučiu sunkią užduotį. Susivienijimas gyvuos tik tiek, kiek nariai jį palaikys gyvu. Susivienijimo veteranai apvainikuoti už jų pasiuntimą organizacijai. Jie atliko savo pareigas per 60 metų ir dar neatsisako nuo darbo. Jie ir toliau dirbs. Del to aš kalbu į jaunesnę kartą — mes turime dirbti, jei norime turėti Susivienijimą. Paimkime tą našta nuo pečių mūsų garbingų veteranų ir neškime ją. Prisipažinkime, kad tai yra mūsų užduotis ir stengkimės organizaciją palaikyti, nes tolimesnį ateity organizacijos egzistavimas priklausys nuo mūsų, jaunesnių narių. Ar mes ją pražudysime, ar galėsime ją palikti dar ir savo vaikams? Tai yra klausimas. O štai ir atsakymas: Prirašykime visus savo šeimos narius, savo draugus prie SLA. Eikime jėskoti daugiau narių. Kalbinkime visus lietuvius ir neapleiskime nė vieno, kuris mėgtų būti nariu.

Baigiant, aš noriu išreikšti savo dėkingumą tiems, kurie per 60 metų budavojo Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Jie verti aukščiausios pagar-

J. MACEINA,
SLA Ido Globėjas

bos! Šia proga, taipgi noriu pasveikinti visus Susivienijimo narius, linkėdamas geriausio pasisekimo, o organizacijai progreso ir ilgo gyvenimo.

Lai gyvuoja brolybės lietuviškoje dvasioje!

Juozas Maceina,
SLA Ido Globėjas.

Dirbkime Visi!

Kaipo SLA Jaunuolių Komisijos narys SLA įsteigimo paminėjimo 60 metų proga noriu išreikšti didžiausią pagarbą ir dėkingumą tiems amžinos atminties SLA įsteigėjams, kurie del to padėjo daug darbo ir gerų norų. Jei ne jų pasiuntimas lietuvių bei ir Amerikos lietuvių broliškumui, aš nemanau, kad šiandien mes turėtume bent kokį susivienijimą.

Man, kaip Amerikoje gimusiam-augusiam jaunuoliui, net nesuprantama, iš kur tie SLA tvėrėjai sėmė tą energiją ir tą negestantią meilę viskam, kas tik lietuviška. Mums, jaunuoliams, būtų net sarmata nepasekti jų ir eiti jų nurodytais keliais. O tie keliai veda prie lietuviybės, prie meilės ir fraterizmo, ko jokioje apdraudos įstaigoje nerastume.

Gyvuok S. L. A. Iki Amerikoje Rasis Lietuvių Ir Dirbs Naudingus Darbus!

S. GEGUZIS,
Buvęs SLA prezidentas

Jau praėjo 60 metų nuo to laiko, kada Amerikos lietuvių pradėjo kurti visuomeninę Amerikos lietuvių organizaciją. Nors tos organizacijos vardas buvo keistas keltą kartų, bet pagaliau ta organizacija pasiliko žinoma kaip Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ir po tokiu vardu mes ją šiandien žinome. Tai yra gražus vardas ir kiekvienam lietuviui jis turėtų būti mielas.

Tais laikais Amerikos lietuvių bendri reikalai daugeliu atžvilgių buvo skirtingi nuo dabartinių mūsų bendrų reikalų, todėl ir organizacijos tikslai daug kuo buvo skirtingi nuo šiandieninių tikslų. Tačiau vienas pagrindinis Susivienijimo tikslas išgyveno 60 metų ir aš tikiu, kad jis gyvens iki t. l. iki pats Susivienijimas gyvens. Tas tikslas tai risti visus lietuvius vienybės ir dirbti tautinius darbus, ir šiandien galime drąsiai sakyti, kad be šito tikslo Susivienijimas Lietuvių Amerikoje vargiai būtų išgyvenęs 60 metų. Tiesa, Susivienijimas turi ir kitus tikslus, kurie yra svarbūs, naudingi ir reikalingi, butent: apdrauda, šelpimas sergančių narių, ir tt., o kas liečia apdraudą, tai Amerikoje yra viskas apdrausta: pradedant su žmonių gyvybe, sveikata ir einant iki mažiausio judinamo ar nejudinamo turto.

Aš Norėčiau, Kad Amerikos Lietuvių Jaunimas Prigulėtų Prie SLA

Smagu, kad SLA mini jau 60 metų. Šiandien mano man žodžiai SLA pirmą apskričio organizatorių, A. K. Klimo ir A. J. Banišausko, kuomet 60 metų sukaktį! Prisimene rago ragino suorganizuoti SLA jaunuolių 348 kuopa, Minersville, Pa. Kuopa suorganizuota ir man teko garbė būti jos valdyboje, kaip išdininkei.

Kaipo jauna kuopa ir kaip jauni nariai pradėjome rengti visokių parengimus. O kai S. L. A. pirmas apskrities surengė tūlą koncertą — prie jo surengimo prisidėjo ir mūsų kuopa. Koncertas buvo muzikalus, ir net mūsų kuopos narių — berniukų ir mergaičių — mokykloje gražiai padainuoti bei muzikaliais instrumentais pagroti. Vincas Botyrius, kuris dabar gyvena Philadelphiaje, mus išmokino to lavintis. Po koncertų maršruto, organizatorius A. K. Klimas surengė del artistų ir svečių pokilį-vakarienę. Einant aukštesnį mokslą, man buvo didelė garbė priklausyti prie mūsų garbingos organizacijos, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje. Sulig studentų pageidavimu, aš turėjau valdyboje užimti vietą. Šiandien mano brolis eina aukštesnį mokslą ir jis didžiulius, kad priklausytų prie SLA, nes turi progos suėiti su prakilniais žmonėmis. Jis istorijoje yra suradęs, kad praeity Lietuva buvo didelė ir galinga šalis.

Aš esu dėkinga SLA 13 kuopos visiems draugams ir draugėms už statymą mane pirmutinėje vietoje. Dalyvaudama SLA pirmo apskričio suvažiavime, kuris įvyko spalio 29 d., Shenandoah, Pa., turėjau progą išgirsti mūsų organizacijos 60 metų sukakties minėjimą. Laikė to suvažiavimo buvau išrinkta į komisiją padirbėti del SLA pirmo apskričio ir sykiu del visos mūsų organizacijos, pritraukiant prie SLA kodaugiau jaunuolių. SLA 13 kuopa savo susirinkime lapkričio 10 dieną irgi paminėjo SLA 60 metų sukaktį. Gražiai pakalbėjo brolis A. J. Banišauskas, kuris, be kita ko, priminė, kad ir mūsų kuopa gyvuoją jau net 54 metus. Kun. J. Žebrys yra mūsų kuopos suorganizavęs.

Aš labai norėčiau, kad Amerikos lietuvių jaunimas prisikabintų prie SLA ir turtintų Amerikos lietuvių fraterinės organizacijos. Aš dirbsiu kodaugiau jaunimo prie SLA pritraukti. Linkiu mūsų Susivienijimui gyvuoti dar daug metų ir atlikti dar daug-daug gerų darbų Amerikos lietuviams ir visai mūsų tautai!

Steponas C. Budvitis,
SLA Jaunuolių Komė narys.

Visi į Darbą Del SLA ir Visos Liet. Tautos!

S. MOCKUS,
Buvęs SLA Ido Globėjas

Nuo įsikurimo mūsų SLA jau gana senas laikas, nes 60 metų žmogus yra skaitomas jau gerokai pagyvenusiu. Nors jau nėra gyvų SLA įkurėjų, bet dar yra gana daug mūsų darbuotojų, kurie dirba tai kuopose, tai apskričiuose, tai Centro valdyboje, tai seimuose vadovauja. Juos išvardinti visus sunku.

SLA man pažįstamas nuo 1913 metų, kada prezidentu buvo F. Živatas, sekretorium velionis A. B. Strimaitis ir išdininu T. Paukštis, ir kada Bostono "geros valios" lietuvių, keršto sumetimais, p. Živatą įskundė — laike prakalbų jis buvo suareštuotas ir senas SLA narys, Petras Čaplikas, mūsų prezidentą išbielavo. Nuo tada mano jaunas kailis užsidėję tapti SLA nariu ir SLA 43 kuopos ilgametis sekretorius, Matas Mockapetris, mane prirašė prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.

Laikas bėgo. SLA augo nariais ir turtu. Kai kurie senesnieji veikėjai šalinosi nuo mūsų, bet stambesnieji darbuotojai ir kuopų garbingi sekretoriai išlaikė SLA mūsų valstyje, kada dar nebuvo čia legalizuotas. Garbė jiems už tai! Pagerbtinųjų tarpe priklausio SLA 57 kuopos darbuotojas Šimkionis ir SLA 43 kp. veikėjas M. Mockapetris.

SLA yra daug gero padaręs mūsų jaunajai respublikai Lietuvai. Juk kas seimas tukstančius dolerių pačiai Lietuvai ar jos žmonių gerovei pakloja. Nėra mūsų Susivienijimui lygios organizacijos. Nėra todėl, kad esame laimingi, turėdami Tautiškių Centų Fondą, iš kurio galime įvairius lietuviškus reikalus paremti. Šis fondas SLA veteranų įkurtas, matyti, tuo sumetim, kad susidėję po centą-kitą per metus sudarome nemažą pinigų ir jais galime atlikti svarbias pareigas — sušelpiti gyvūninius lietuvių tautos reikalus. SLA įsteigėjams, pagaliau, ir nerupėjo vien pašalpa.

Šiandien SLA, sulaukė 60 metų savo sukakties dėka mūsų gerų darbuotojų, kurių jau gerokas skaičius yra pasitraukę iš gyvųjų tarpo, ir kurie dar dirba tą šventą darbą, palaikydami mūsų Susivienijimą ir jį ugdydami dar geresnei atečiai. Sulaukė S. L. A. 60 metų sukakties, mes turime didžiulius! Didžiulius todėl, kad dėka tų darbuotojų daug kas padaryta, daug atlikta kaip pačiai organizacijai, taip ir visai lietuvių tautai.

SLA — didelis ramstis mūsų išvijoje. Didelis ramstis ir Lietuvos reikaluose, SLA daug padarė Amerikos lietuvių švietimo reikalui. Kas ir iš kur atvyko — Tėvynė išgarsino. Kur ir kam reikėjo aukų — SLA Centras davė. Kas yra padaręs pradžią Bendrajai Amerikos Lietuvių Šalpos Fondui? Susivienijimas Lietuvių Amerikoje! Kas pirmutinis aukėjo Amerikos Lietuvių Tarybai? Tai mūsų Susivienijimas!

Nepaisant to didelio geradaringumo, mūsų Susivienijime buvo ir audrų. Savu laiku turėjome išsižadėti savo "bro-

SLA Zibintas

Broliai iš Gintaro Krašto,
Sesės iš Rutų Salies,
Nešę carizmo kankinančią našta,
Rusų laikyti be mokslo, be rašto,
Siekę geresnės dalies —
Pasirizimu, akių plotu,
Atvyko čia laimės jėskoti.

Dangų skaidresnį pamatę,
Tapę laisvi tarp laisvų,
Dieną prie darbo ir kaite ir vytę,
Naktį mokinos' skaityt, rašyti —
Gerbdami žemę tėvų,
Girdėdami tėviškės raudą,
Įkurę lietuvišką spaudą.

Broliai iš Gintaro Krašto,
Sesės iš Rutų Salies,
Numetę tamsybės ir priespaudos našta,
Nuneigę sunkybės skaitybės ir rašto,
Sustiprinę valią širdies,
Sudarę jie SLA "sriovę",
Sutvėrę galingą draugovę;
Mylėdami savo gimtinę,
Už jūrų išleidžia Tėvynę —
Auklėja lietuvišką spaudą,
Pancigija melus ir apmaudą,
Ir maldos tėvų krašto raudą.

Tėvynė, tai rankoj žibintas —
Žaizdus spindulys, aiškus, šventas;
Žibintas dorovės, šviesos —
Žibintas brolybės, tiesos,
Kurs rodo per ukus mums kelią
Link Gintaro, Rutų Darželio...
Tegul spinduliai šio žibinto
Per kalnus, juras skalsiai plinta —
Pasiekia lietuvių tėvynę,
Sumažina brolių kankinę —
Pagelbsti grobonis išvyti,
Lietuvai liuosybę įgyti,
Ir lai namuose lietuvių amerikiečių
Per metų metus skaidriai šviečia!

Nadas Rastenius.

liu" komunistų, kurie pabėgo iš SLA ir sukūrė savo organizaciją. Nors apdraudos departamentai statė ir grieštų reikalavimų — mūsų nariai buvo kantrūs ir išpildė tuos reikalavimus. SLA pakentė daug, pakęs ir daugiau, jei bus reikalas.

Užėjus praeitam karui, S. L. A. apmokėjo savo narių karių duokles. Nors tai buvo lyg ir keista, bet lietuvių gerų širdis kitaip daleisti negalėjo. Mes jautėme, kad mūsų lietuvių vaikai neturi būti nuskriausti ir tai darėme del jų kogeriasia.

Šiandien mes galime pasiūlyti savo organizaciją! SLA Pildomoje Taryboje ir kuopose jau turime jaunos kartos žmonių. Mes turime profesionalų. Turim studentų. Turim inteligentiškų narių ir gerų darbuotojų. Tai rodo gerą viltį, gerą ateitį mūsų organizacijai.

Šia sukakties proga, sveiki-

nu SLA Pildomąją Tarybą, SLA organo Tėvynės redaktorių, SLA Centro Štabą, veteranus, viršininkus ir visų kuopų veikėjus, geros valios darbininkus. Svešdami SLA 60 metų sukaktį, pradėkim rūpintis savais reikalais, mūsų SLA gerove ir naujų narių gavimu. Juk mes diena iš dienos einame senyn ir todėl turime savo vietas užleisti Amerikoje gimusiems-augusiems lietuviams.

Kadangi šį jubiliejų minime skaudžiose aplinkybėse: mūsų senoji tėvynė pavergime, jos žmonės varge ir nelaisvėje, todėl šia sukakties proga susikaupkime dar daugiau del savo tėvynės Lietuvos dirbti, savuosius šelpiti.

Tegyvuoją mūsų SLA ilgus metus!

Visi į tolimesnį darbą del mūsų organizacijos ir visos lietuvių tautos!

S. Mockus,
Buvęs Ido Globėjas.

Pasisekimo Ateity!

V. KAMARASUKAS,
Buvęs SLA vice prez.

SLA 60 metų sukakties minėjimo proga, linkiu mūsų brangiai organizacijai, Susivienijimui Lietuvių Amerikoje, kogeriausio pasisekimo ateity! Ypač to pasisekimo linkiu laike dabar pravedamos konversijos ir patariu dar nepersikėlusiems nariams kogerėčiausiai permąstyti savo senąją apdraudą naują, modernią, neprarastina apdrauda.

Kada tą reikalą atliksime visi, kaip vienas, — po naujų metų galėsime pasidžiaug-

ti savo brangia organizacija.

Prie užbaigos, linkiu viso geriausio SLA Pildomajai Tarybai, Tėvynės redaktoriui, visų SLA Pastoviųjų Komisijų nariams, visiems SLA veikėjams ir visiems SLA nariams!

Lai gyvuoją mūsų SLA dar per ilgus-ilgus metus!

Viktoras Kamarasukas.

Ne Kartą Parkritai

Ne kartą parkritai, lietuvi, —
Sunki našta audrų kely
Sureiškė ašaras ir kraują,
Bet tu kentėt ir mirt gali.

Viršum galvų ereliai skraidė,
Mirtis klajojo vieškeliais, —
Tu ant kapų gėlėm raudojai,
Giedojai giesmes ir meldeis.

Keliai ereliais susimaišė,
Suskilo uolos nuo audrų,
Bet niekas meilės nenumaldė,
Nei aukso klodais, nei variu.

Del to, lietuvi, žodis žodinis,
Kaip aukso knygos išmintis,
Ir amžius saulėn nusijosi,
Ir šmėklom krikštysis naktis.

Praeism mes — jau daug praėję,

Užgeso degę žiburiai, —
Bet bus apatajų stebuklai,
Liks kartos, liks tėvų keliai.

Faustas Kirša.

Lai Pasimizmas Nenugali Mūsų Dvasios; Ainiai Švęs 100 Metų SLA Jubiliejų

PRAEITY

Man neteko laimėti dalyvauti mūsų Susivienijimo organizacijoje, nes SLA yra net puse metų už mane senesnis. Mes turėtume pasirūpinti įamžinti istorijai lapuose vardus tų pionierių, pirmųjų Amerikos lietuvių veikėjų, kurie žadino mūsų jaunąją išeiviją lietuviškos dvasios, tvėrė lietuvių organizacijas, leido pirmuosius laikraščius, rengė susirinkimus, taip vadinamus „prakalbas“, tas visas prisidėjo prie atgijimo lietuvių tautos, ir pagaliau nepriklausomos Lietuvos. Kaip greitai mes pamirštame mūsų pasišventusių veikėjų, kurie dabar yra jau kapuose! Net mano laikų: Basanavičius, Šliupas, Vištautas, Jankus, Kudirkas, Sernas, Maironis... Iš tukstančio mūsų, o! vienas iš mūsų prisimename juos. O jie aukėjo savo gerbuvį, savo mokslą, savo gyvybę dėl lietuvių. Dirbo, kaip daugelis ir dabartinių veikėjų dirba, dažnai skriaudami netik save, bet ir savo šeimas.

Bet norėjau kaibėti apie praeitį! Pirmiaisiais mūsų Susivienijimo metais, mūsų išeivijai esant dar neskaitlingai, ir nelabai mylimai senųjų amerikiečių, buvo neįmanoma spiešti lietuviškas organizacijas savo apsaugai, materialiai ir socialiai. Tačiau tos organizacijos buvo idealų tvirtynės. Tiesa, turėjome tarpasienių erelių, daugiausiai religinio pobūdžio, bet kuri tauta istorijoje nėra to pergyvenusi? Dabar jau tas gana aštrus praeities trintis dinga: dabar, mūsų tautos laimėjus, prie vieno stalo sutelpa kunigas, agnostikas ir laisvamanis, ir randa bendrą darbą tautos ateities labui.

Senovėje Susivienijimą sudarė vietinės draugystės, kurios iš narių surinkto mokesčių mokėjo į Susivienijimą tam tikrą dalį, už ką nariui mirus Susivienijimas išmokėdavo pomirtinę. Ligoje pašalpa mokėdavo draugystė. Tvarka buvo gana pavyzdinė, nes vietinės draugystės nariai prižiūrėdavo savo ligonius uoliai, kad apsaugoti savo draugystės išdą. Man teko prie Susivienijimo prirašyti dar 1903 metais Sv. Juozapo draugystę Maynard-Hudson, Mass., kurios sekretorium būvau. Gyvenimo aplinkybių nublokštą į Pittsburgh, Pa., suorganizavau „Laisvės“ draugystę, kurią prirašė prie SLA (regis 1905 metais, kai po 154 kuopą). Man apleidus Pittsburghą, nauji veikėjai pakrikštino ją „Aukščiausią Prieglaudą“, ir vėliau priglaudė ją, atskyrus nuo Susivienijimo, prie Lietuvių Darbininkų Susivienijimo. Pagaliau mūsų SLA įvedė pašalpos skyrių, ir senoji praktika — vietinės draugystės SLA kuopose mokėti pašalpą ligoje — laipsniškai dingo.

Tais man atmenamais laikais, nuo 1903 iki 1909 metų, kada man prisiejo trankytis po įvairias lietuvių apgyventas kolonijas su valizomis prikrautomis knygomis, kurias nuo durų iki durų pardavinėjau, kad užsidirbtį moksliui reikiamų pinigų, aš radau patartinu rengti ir prakalbas, kuriose galėjau netik knygas pardavinėti, bet ir SLA ir L. S. S. kuopas organizuoti. O tai buvo atmintini laikai! Jei buvau laimingas ir „lupti“ negaudavau salėje ar po medžių, kur prakalbos buvo rengiamos, tai dažnai gaudavau eidamas į naktinę kokią gero lietuvių namuose, kuris driso mane nakčiai priglausti. Buvo ir tų vietų, kur niekas nedrįso duoti nakvyne, kad neužsitrauktų keršto fanatikų, kurių obalsis dažniausiai buvo: „Ar tu kunigas, kad mums pamokslus sakai? Duoti tam farmazonui!“ Dažnai nugalėjau net ir tas faktas, kad tarp mano platinamų svietiškių kryžių turėjau ir

ADV. F. J. BAGOČIUS,
Buvęs SLA prezidentas

maldaknygių, ir net rožančių...

Bet sukrūvintą galvą ir aplamdytus kaulus ne aš vienas turėjau: turėjo jų ir Birstonas, ir Gegužis, ir Strimaitis, ir daugelis kitų, kuriems prisiejo Susivienijimo kuopas organizuoti.

DABAR

Mūsų išeivijai padidėjus, „grinoriams“ išmokus vietinę kalbą, išauginus Amerikoje sutvertas ir gimusias šeimas, materialiai žymiai sustiprėjus, galint dalyvauti amerikonių draugystėse ir gauti pašalpą iš komercinių apdraudus kompanijų, pailsus po metų ir metų eilių kartais kuopų susirinkimuose — mūsų organizacija, taip kaip ir visos lietuvių organizacijos (apart kluubų), pradeda silpnėti. Iš mūsų SLA laipsniškai dingsta praktinė ideologija, lietuviška siela. Jis yra keičiamas į šaltą, materialinę apdraudus į staigą. Senasis idealizmas pradeda mažėti, o tuščios politiškos peštynės graužia jo kūną. Man buvus per 10 metų SLA prezidentu, tas aiškiai matėsi.

Visiems yra aišku, kad laikai mainosi. Bricks ir kumelaitės vietą užėmė gatvėkariai ir geležinkeliai. Šių vietų užima automobiliai ir orlaiviai. Negalime nė mes 1946 metais gyventi ir veikti kaip gyvenome ir veikėme 1886 metais (kada Susivienijimas buvo pradėtas organizuoti). Tas buvo numatoma ir man, 1934 metais užimant prezidento vietą, ir todėl seimui pritarant — ir tai ne be opozicijos — buvo įvesti nauji skyriniai naujiems nariams, su nežymiais pakeltomis mokesčiais. Tų skyrių nariams nereikia jokių „konversijų“. Buvo aišku, kad prie naujų gyvenimo aplinkybių, o labiausiai prie nuolatinių augančių griestų Insurance Departmentų priežiūros ir reguliacijų, kurių seniau visai nebuvo, reikės pertvarkyti senųjų skyrių narių mokesčius. Tartasi buvo su aktuarais ir insurance departamentų pareigūnais. Didelėmis išlaidomis buvo pagamintos lentelės liuosnoriai reformuoti savo paliudymus su visomis privilegijomis, kurių senųjų skyrių nariai neturi (nėra per 6 mėnesius ir prarandi visus įmokėtus pinigus, kad ir kelis dešėtus metų išbuvus nariu!). Bet seimuose politiška opozicija Pildomosios Tarybos rekomendacijas atmetė. Dr. Viniakas ir aš prašėm, kad nors mudviem leistų priimti naujus mokesčius. Neleista! Aš verkiau, nes mačiau, kad paika politika suduoda žiaurų smugį Susivienijimui... Visi mano ir dr. Viniako pažadai insurance departamentams nebuvę išpildyti ir, pagaliau, departamentai pasakė nedviprasmiškai: visi persikelti priverstinai, kad nenorėtum padaryti liuosnoriai, arba uždekit asmenčius. Seni nariai turi nukentėti dėl politikierių užmačių, ir dabar turės mokėti daug padidintas mokesčius, kurių buvo galima išvengti. Dabar jau išeities nėra... Kam už tai SLA nariai turi būti dėkingi, žino tai seimų delegatai. Gaila, labai gaila, kad politika buvo lošiama ten, kur jai nebuvo vietos.

SLA Veteranai 16-to Seimo Delegatai

Vincas Ambrazevičius,
Tamas Astramskas,
Stasys Astramskas,
V. Adomavičius,
J. Anskis,
K. Aliušauskienė,
Kazys Brazys,
Dr. J. T. Baltrušaitienė,
K. Baltrušonis,
B. Baigis,
M. J. Damijonaitis,
A. Deimantienė,
K. Drangelis,
V. Deimantas,

Vincas Daukšys,
I. J. Grišius,
V. Gradeckas,
M. Jarmus,
Jurgis Kazakevičius,
Vincas Kaunas,
P. Kanapinskas,
N. Kaurinas,
J. Kružinskas,
Petras Mikolainis,
A. Maslauskas,
M. Krasnickienė,
B. Mikalavičienė,
K. Nienius,
Juozas Paukštis,
Tamas Paukštis,
J. J. Paukštis,

M. Povilaitis,
V. Pukas,
M. Račkus,
J. Raciunas,
J. Ramanauskas,
Anicetas B. Strimaitis,
Petras Sarpalius,
E. Sarpaliūnė,
J. Steponavičius,
Jonas Tarela,
M. Totorius,
M. Toluba,
M. Taliukevičius,
Kazys Unika,
K. Velykis,
Jonas Žemantauskas,
M. Zaleckas.

ATEITIS

Vienas narys, buvęs SLA prezidentas, rašo man, paguosdamas mane pralaimėjus rinkimus prezidento vietai (taip „narodas“ norėjo): „Džiaugkis, kad tave neišrinko. Nebusi Susivienijimo graborium“. Toks pesimizmas apie mūsų Susivienijimo ateitį yra gana plačiai pasklęsęs. Kaip patėmėjau, idealizmas, patriotizmas iš mūsų organizacijos nyksta. Nestebėtina, kad kada komunistai (lietuviai) išleidžia net du dienraščius 8 puslapių, kada Naujienos kaipo dienraštis, privatiškai tvarkomas, išleidžia dienraštį 8 puslapių, ir privatiškai finansuojami keli savaitraščiai išleidžia savo laikraščius po 8 puslapius ir daugiau, tai mūsų organas Tėvynė išsina vos 4 puslapių, turint 15,000 organizacijos narių. Nė vienas kitas Amerikos lietuvių laikraštis tiek skaitytų neturi. Kame dalykas, kas darosi su SLA nariais? Ne man galima vienam atsakyti!

Bet vilties nenustokime! Lai nenugali pesimizmas mūsų dvasios. Netik neileiskime bent kam nors „SLA graboriumi“ būti, bet neturėkime nė mintį, kad SLA turės žlugti. Kaip dabar mes švenčiame 60 metų mūsų organizacijos sukaktuvę — mūsų ainiai švęs ateitį jo 100 metų jubiliejų.

Problemos, kurios dabar vargina mūsų SLA, protingai reikalauja tvarkant, bus tinkamai išspręstos, normaliai tvarka organizacijoje bus atstatyta ir, pasimokinę iš praeities klaidų, budavosime didesnį, galingesnį ir geresnį Susivienijimą Lietuvių Amerikoje!

F. J. Bagočius,
Buvęs SLA prezidentas.

SLA Sumanytojai Ir Įkurėjai

Dr. Jonas Šliupas,
Pijus Paseckas,
V. Dziniauskas,
Pranas Ramanauskas,
A. Juškauskas,
Juozas Bučinskis,
Dom. Bačkauskas,
Juozas Paukštis,
Dr. Varnagiris,
Dr. Kasakovskis,
J. Danisevičius,
J. Špokevičius.

SLA Praeitis Ir Dabartis; SLA — Kraitis Jaunajai Gentkartei

Aš čia nesigilinu į tolimą mūsų organizacijos istoriją, tą palieku tiems veikėjams, kurie dar yra gyvi ir buvo 60 metų tam atgal: jie geriau žino tuos sunkmečius, kaip buvo sunku auklėti kūdikį — organizaciją prie žiaurių aplinkybių. Ar daug yra likusių gyvų tų mūsų pionierių, kurie suorganizavo SLA, tai aš nežinau, bet kad daug jų yra anapus grobų, tai žinau.

Minint šešiasdešimties metų jubiliejų, reikia visų pirma tiems pirmtakams tėvytinaiams atiduoti aukščiausią pagarbą už jų kovas ir darbą prie SLA organizacijos. Mūsų pirmtakų pramintas takelis šiandien jau yra platus vieškelis-plentas, kuriuo rieda didžiulės, draugiškos, fraterališkos organizacijos vis į tolimesnę ateities kelionę, o tolumai renka senus ir jaunus keliaivius, tuo suteikdami jiems lengvatų jų gyvenimo kelionėje.

SLA organizacijos praeitis buvo sunki, kai geram tikslui, kai nekurie keliaiviai trukdė žengimą pirmyn. Tai buvo pavydas, žilubumas tų, kurie nenorėjo pamatyti, kad mūsų sparčiai auganti organizacija sėkmingai veikė. Tokiems nerimties pavyduoliams nerūpėjo SLA narių labas, bet jiems tik norėjo išsigyti nešvarių būdų garbę nekiau nepasidavus organizacijai. Tokių nerimtų įvykių SLA istorijoje yra užkreduotų. Bet ar jų tas blogas elgesys pakenkė mūsų organizacijai? Sakysiu, nedaug. Jų kenkimas-intrigos dar labiau paakstinio rimtus narius bei veikėjus pasidarbuoti, kad tą nedorėlių skriaudą užpildytų geru ir sveiku išeivijos elementu. Mūsų organizacija pergyveno tik kelis tokius istorinius periodus. Tai nėra jokia naujiena žmonijos santvarkoje. Kurie susiprato, šiandien prieš mūsų organizaciją nulenkę galvas sako: „Mea Culpa!“

Mes visi esame buvę jaunuoliais, pusamžiais, na kai kurie esame ir seniai. Jaunuolių amžiuje buda daugiau paklaidų, negu pusamžy, o dar mažiau pasenus — taip moksliniai filosofai tvirtina.

Mūsų SLA organizacija šiandien mini savo 60 metų

gyvavimą. Tai yra daugiau, negu pusamžis. Reikia, kad per tą laikotarpį turėjo įvykti ir paklaidų, kad ir prieš geriausią norą. Tai amžius ir gyvenimo aplinkybės. Dabartinis SLA stovis jau yra nepalyginamai visais atžvilgiais stiprus ir kasmet vis eina prie rimto moderniško sustvarkymo.

Konversijos planas nariuose sukėlė nekokių upų, bet, imant laiką, gerai apsisvarsčius, tai pasirodė, kad mums nariams kitos išeities nebuvo, kaip tik persikelti į tą rimtą gyvenimą, kad mūsų jaunoji gentkartė, mūsų vaikai, rastų SLA modernišką organizaciją, nes jiems mes paliksime amžiną krautį.

Jei ta konversija būtų padaryta 10–15 metų atgal, tai šiandien SLA turėtų visus jaunuolius savo tarpe ir tuo pačiu kartu mes „seniai“ keliaivais, tuo suteikdami jiems lengvatų jų gyvenimo kelionėje.

Panaikindami senus NFC skyrius, mes sumodernizavome SLA organizaciją, pastatėme ją ant tvirtų pamatų ir dabar ji ilgai gyvuos be jokių pataisų. Jokia socialinė reforma nėra sklandžiai, tai ir mūsų SLA nariams visokie faktiški įrodymai sunku buvo suprasti. Bet reforma buvo jau būtina ir kitos išeities neliko, kaip tik žengti visiems į rimtą ir užtikrintą ateitį, netik sau, bet ir mūsų jaunajai gentkartei, kuriai teks mūsų krautis.

Šia proga sveikinu visus P. T. narius, buvusius ir dabartinius; taipgi visus veikėjus ir veikėjas, su kuriais teko man darbuotis ir 22 metus SLA organizacijos. Sakau, yra malonu ir naudinga darbuotis SLA, nes čia žydi fraterali dvasia, draugiškumas ir atelities gerbuvys. Darbuodamiesi SLA organizacijai, kartu mes keliam kultūrą savo vientaui išeivijos tarpe. Taipgi S. L. A. yra sargyboje mūsų tėvynės Lietuvos byloje už nepriklausomybę.

Ksaveras J. Semaška,
SLA Įstatų Kom. narys.

Lietuvių Vieningo Darbo Sukaktis, Einame į Naujų Darbų Erą

S. E. VITAITIS,
Buvęs Tėvynės redaktorius,
SLA Įstatų Kom. narys

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje švenčia savo 60 metų sukaktį. Tikrenybėje švenčiame Susivienijimo įkurėjų ir jo ugdytojų sunkaus, vieningo ir pasišventimo paremtą darbo šešiasdešimties metų sukaktį. Organizacijos vardas yra tik simbolis, jungiantis plačioje Amerikoje gyvenančių lietuvių bendrą darbą. Organizacijos vardas ir tikslai yra tik pagrindu bendram vieningam darbui. Taigi švenčiame tukstančių Amerikos lietuvių aktualiu darbu pasiektų laimėjimų sukaktį.

Tai reikšminga sukaktis, kurią atnešusi praeitis gali mums daug ką pasakyti apie mūsų pirmtakų vargus, rūpesčius, darbus ir siekius Amerikos lietuvių išeivijos ir mūsų tautos labui. Susivienijimo veiklos šešiasdešimties metų sukakties uždangą atskleidę pamatytume pilnoje šviesoje tų laikų Amerikos lietuvių veikėjų dideliu pasirizimu paremtas pastangas budinti savo brolius ir seseris prie tautinio susipratimo, kad uždegti lietuvišką sąmonę ir ją įtraukti į lietuviškus tautinius darbus.

Mums, vėlesniais laikais stojusiems dirbti Susivienijimo išlaikymui ir ugdymui, nelengva net įsivaizduoti kokiose sunkiose apylostose anų laikų veikėjams prisiejo visuomeninio ir tautinio veikimo pagrindus tiesti. Šešiasdešimties metų atgal Amerikos lietuvių tautinis susipratimas buvo labai silpnas.

Man atvykus Amerikon 1904 metais ir apsigyvenus Pensilvanijos minkštųjų angliakasyklų apilinkėje, to miestelio lietuviai buvo tik katalikai, lenkų draugijoje prigulėjo, lenkiškoje parapijoje priklausė, net lenkiškai melsitės bandė, nors daugelis nė vieno žodžio lenkiškai nesuapratė. Vietinis lenkų kunigas skelbė, kad Dievas „pagoniskos“ lietuvių kalbos nesupranta ir žmonių maldas Dievas tik lenkiškai supranta ir jas išklauso. Pats girdėjau lenkų kunigą iš ambono tokias nesąmones skelbiant.

Tame miestely du susipratę lietuviai skaitė lietuviškus laikraščius: vienas Vienybę, antras Lietuvą. Abudu buvo praktikuojanti katalikai, kas sekmdienis ėjo į airių bažnyčią, nes lietuviškos parapijos visoje toje apilinkėje nebuvo, o vietinio lenkų kunigo skelbiamą apie lietuvių nesąmonių pakęsti negalėjo. Bet viso miestelio lietuviai, sekdami lenkų kunigo burnojimu prieš juos, pravardžiavo juos „pagoniais“ ir „šliuhtar-niais“, net persekiojo juos. Tais laikais net lenkų kunigai žinojo „šliuhtar-nio“ epitetą ir kiekvieną susipratusių lietuvių skelbė Dievo prakeiktu „pagonim“ ir „šliuhtar-niu“. Tais laikais motinos net vaikus bauginavo „šliuhtar-nio“ pašaukimu.

Tik tokis lietuvių tautinis susipratimas buvo ir visoje toje apilinkėje. Nebaėjoju, kad daugely Amerikos lietuvių apgyventose angliakasyklų apilinkėse ne kiek daugiau lietuvių tautinis supratimas buvo pažengęs. Ir tai buvo tokia padėtis jau 18 metų praėjus nuo Susivienijimo įsikurimo. Tas aiškiai parodo, kokiose Amerikos lietuvių tautinio susipratimo apy-

vose prisiejo mūsų pirmtakams Susivienijimą išlaikyti ir ugdyti.

Pirmiausia Susivienijimo įkurėjai turėjo kovoti su lenkais, kad praplėsti dirvą lietuviškai veiklai. Vėliau, po 1901 metų, po Susivienijimo skilimui, mūsų pirmtakui dar sunkiau turėjo kovoti su lietuviškais fanatikais jau šiandieninio mūsų Susivienijimo išlaikymui ir ugdymui. Ne vienam pirmųjų, po skilimui, Susivienijimo veteranui prisiejo fanatikų žiaurios persekiojimus pergyventi. Praeityme SLA seime paminint Susivienijimo 60 metų sukaktį, jo ilgametis ugdytojas, buvusias SLA prezidentas Pijus W. Birstonas, papasakojo, kaip jį ir velionius A. B. Strimaitį ir Jurgį Gegužį sukurstyti lietuviški fanatikai net akmenimis svaidė vydamiesi iš selės, kurioje jie norėjo paaugoti už Susivienijimą. Ir tai įvyko vos apie 34 metai atgal ir ne kokiame užkampio apleistame miestely, bet senoje lietuviškoje apilinkėje, New Philadelphia, Pa.

Bet Susivienijimo ugdytojai neišsigaudo sunkių apylostų, žiaurių fanatikų persekiojimų. Jie kovojo ir dirbo Susivienijimo išlaikymui ir ugdymui. Jiems į pagalbą stojo jaunesniųjų kartų veikėjai ir visų bendromis pastangomis šiandien švenčiame Susivienijimo reikšmingą sukaktį. Dirbusių ir dirbančiųjų veikėjų nesulažomų pasirizimų ir pasišventimų pasiekto laimėjimo sukaktį švenčiame.

Šie, tik pripuolamai pažymėti, mūsų gyvenimo praeities bruožai tegul buna atskaidymu į nusiskundimus šių dienų SLA narių ir net kai kurių veikėjų, kad jiems yra persunkus kuopų susirinkimus lankyti, vienu kitu reikalu Susivienijimui padirbėti. Palyginkime šių dienų visuomeninės ir Susivienijimo veiklos apylostas su mūsų pirmtakų laikais buvusiomis apylostomis ir nė vienas neišdrįsime skųstis, kad mums prsieina at retkarčiais padirbėti Susivienijimo ar visuomenės ir tautos reikalais.

Kad šiandien permaža turime tarkinčių Susivienijimo darbuose iš jaunosios kartos, tai patys esame kalti. Nenorėjome suprasti besikeičiančių gyvenimo aplinkybių, nepasistengėm sunderinti Susivienijimo veiklos su gyvenimo pirmynėiga ir todėl mūsų jaunoji karta nutolo nuo mūsų organizacijų, nuo mūsų veiklos.

Dar nepervėlu pasivyti šių dienų gyvenimo progresą ir prisitaikyti prie žymiai pakitusių ekonominių ir socialių sąlygų. Baigiamo išgyventi dešimtmečiais metų atsilikusių nuo progreso senąją audraudą, užtikrindami Susivienijimui saugią ateitį. Žinoma, tai skauda operacija, ypatinai ji skaudžia paliečia ilgamečius SLA narius, bet be šios operacijos mūsų Susivienijimas negalėjo pagyti, kad galėtų užtikrinton ateitin žengti.

Šiandien drašiai galime pasakyti savo vaikams, kad Susivienijimo ateitis užtikrinta, kad Susivienijimas perorganizuotas moderniosios ir saugios apdraudos pagrindais, įstokite ir dirbkite jame savo naudai, neužmiršdami savo tėvų gimtinio krašto ir jų kalbos. Užtikrinę Susivienijimui saugią ateitį ir SLA Tautinės Fondacijos pagalba patiesę tvirtus pagrindus frateraliai veiklai, pajiegisime prikviešti jaunąją kartą Susivienijimo tolimiesiems ugdymui.

Ši Susivienijimo 60 metų sukaktis tegul veda Susivienijimą į tokių naujų darbų erą, kuriose rastų pasitenkinimą mūsų jaunoji karta. Sujungę Susivienijimo garbingą praeitį su nauja ateitimi, užtikrinsime mūsų organizacijai išsilaukymą mūsų jaunosios kartos globoje. S. E. Vitaitis.

Amžius Stiprina Susivienijimą – Ateity Bus Dar Stipresnis

K. J. PAULASKAS,
SLA veikėjas, SLA stovybos narys

Mūsų Susivienijimas sulaukė 60 metų jubiliejų. Kuomet Susivienijimas susiorganizavo, maža iš dabartinių SLA narių šiame pasaulyje gyveno, o kurie ir gyveno, tai buvo jauni berniukai ir jaunos mergaitės.

Žmogus pergyvenęs 60 metų laikotarpį, pradeda gyvenime jaustis nuovargę ir laipsniškai šalinasi iš kasdieninės gyvenimo veiklos. Bet mūsų Susivienijimas, sulaukęs savo 60 metų jubiliejų, jaučiasi stipresnis ir galingesnis, negu buvo 25 ar 50 metų atgal.

Kaip privatis žmogus, taip ir organizacija savo gyvenimo eigą sutinka linksmų ir liudnų periodų. Mūsų SLA irgi negalėjo to išvengti. Jis pergyveno du didelius savitarpius nesusipratimus, kurių vienas buvo skilimo su katalikais, o kitas su komunistais. Bet tie įvykiai Susivienijimo sveikatos nepakirto ir jo energijos ir pasirizmo ateities gyvenimui neatėmė. Jis stipriais ir drąsiais žingsniais žengė pirmyn ir šiandien yra stiprus, galingas ir ištvermingas.

Šiais jubilėjais metais, mūsų Susivienijimas pergyvena savo istorijoje taip pat svarbų momentą, tai vidutinį persitvarkymą, arba konversiją, kurią vykdančią visi didžiuliai nariai iš senos apdraudimo persikėlė į naująją apdraudimą. Šis įvykis šimtuose ir tūkstančiuose SLA narių sukėlė nepasitenkinimą ir savitarpių pasigimimą. Bet S. L. A. narių sąmoningumo dėka, kurie sąmoningai ir šaltai supranta, kad gyvenimo eiga

ir gyvenimo sąlygos, kokios buvo 60 metų atgal, šiandien yra pasikeitusios, viskas yra susimodernizavę patogesniai, geresniai ir naudingesniai žmogaus gyvenimui, apie 6,000 SLA narių, kad ir ne su šypsenomis savo veiduose, prisitaikė prie šiandieninių valstybių įstatymų reikalavimų ir jau persikėlė į naują, modernią, jiems patiems naudingą ir patį Susivienijimą dar daugiau sustiprinančią apdraudą.

Nebajotina, kad iki šių metų pabaigai, pasirūpęs ir pasiskubinęs persikelti visi dar nepersikėlę nariai. Jie tą padarys pasiekdami tūkstančius kitų narių. Jie tą padarys patys sau geresnę naudą turėdami. Jie tą padarys ir patį Susivienijimą dar daugiau sustiprindami. SLA nariai, priimkite širdingą kvietimą ir nei vienas nelikite nepersikėlęs. Pasirūpinkite, kad jūsų persikėlimo aplikacijos Centras pasiektų prieš naujus metus, o naujus mokesčius galėsite pradėti mokėti su naujais metais. Tą padarykite visi ir visi iš to turėsite sau naudą.

Šią svarbią SLA sukaktį visur ir visais galimais būdais paminėkime. Tinkamai pagerbkime SLA buvusius organizatorius. Pagerbkime buvusius, kurie pareigūnus, kurie pasiūlydavo darbuotojus organizacijai, kurie darbuotojus pasiūlydavo organizacijai. Pagerbkime visus buvusius ir mirusius narius, kurie, mūsų tarpe budami, daug truso ir pasiūlydavo jėgų SLA naudai. Pagerbkime ir išreiškime padėką ir šiandieniniams SLA veikėjams, kuopų valdyboms, organizatoriams ir sekretoriams, kurie po savo kasdieninių darbų nesusijaudami nuovargio atsidavusiai ir pasiūlydavo darbuotojus organizacijai naudai.

Lai gyvuoja SLA pareigūnai! Lai gyvuoja visi SLA kuopų veikėjai ir visi nariai! Lai gyvuoja tvirtas ir galingas mūsų Susivienijimas! Mes visi kaip buvome, esame, taip ir busime stipriai ir galingai susivieniję mūsų Susivienijime!

K. J. Paulauskas.

SLA 60 Metų Gyvavimo Ir Darbuotės Dirvonai

60 metų!... Tai ne šešiasdešimtys dienų, ne šešiasdešimtys mėnesių...

Šešios dešimtys metų Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organizacinio gyvenimo ir darbuotės jubilėjinė sukaktis! Tai ilgas amžius, pergyventas vingiais ir erskėčiuotais takais-takeliais...

Mūsų tautos pirmieji vyrai, moterys, atvykę į šią svetimą šalį prieš 60 ir daugiau metų pragyvenimui šaltinių jieskoti, atsivėžė ir tą organizuotumo pajėgos dvasią ir galią, kurios neįstengė palausti svečios šalies aplinkumoms dvasia ar gyvenimo kasdieninės vėtro.

Lietuviai gajus, sąmoningas ir gabus, savo rėstu, žmogus. Jis dirbo, gyveno, kurė. Kurė, organizavo organizacijas, draugijas, klubus, parapijas, statė bažnyčias...

Atgyvenome iki šių dienų. SLA organizavimo metų periodą ir gyvavimo bei veiklos praeitį palieku rašyti mūsų senesniems veikėjams ir SLA istorijos žinovams, o rašau kaip jaunosios kartos žmogus, SLA narys, jaunuolis.

Šios SLA veiklos ir gyvavimo 60 metų sukakties progą, per galvą perbėga minčių mintys. Kiek čia įdėta darbo, jėgų, prakaito, organizuotumo, drąsos ir moralinių įsitikinimų! Per praėjusius 60 metų, SLA pagalba ir darbštumu organizacijos narių, išaukinto šimtus kuopų po plačiąją Ameriką.

Man, kaip jaunesnės kartos asmeniui ir SLA nariui,

rupi SLA ateitis ir tolesnis organizacijos gyvavimas.

Kas nutiks su SLA, kada jo eilės labiau praretės mūsų žilagalvių nariams, veikėjais? Kas, pavyzdžiui, nutiks su S. L. A. po 15–20 metų, ir bei kitas mūsų draugijas arba mūsų gimtąją kalbą spausdinamus laikraščius?

Tai klausimai, su kuriais daugelis mūsų jaunesnių šiandien susiduriame.

Organizuoti prie SLA jaunuolių kuopas yra sveikintis, kas darbas reikėtų paskubinti, pagyvinti. Jaunimo jorganizavimas ir S. L. A. yra pačios organizacijos gyvybinė ateitis. Senųjų SLA narių eilės retėja diena iš dienos, mūsų jaunųjų pareiga papildyti jų eiles.

Sveikas būtų reikšmės, jei tėvai, SLA nariai, išaiškintų savo sunams ir dukterims S. L. A. praeitį, jo geras atlikus ir atlikinus darbus, ir ragintų juos prisirašyti prie šios garbingos organizacijos, kurios sudėtas turtas ir ateitis priklauso jaunajai kartai. Tas labiau paskatintų mūsų jaunuosius prisiršti organizacijai darbams ir tęsti junginį išeivijoje tautinio darbo pradėtą mūsų žilagalvių herojų veikėjų.

Lenkiu galvą su pagarba jau mirusiems ir gyvenantiems mūsų pirmiesiems SLA organizatoriams ir veikėjams! Sveikinu SLA organizaciją, švenčiančią 60 metų veiklos ir kurybos jubilėjinę sukaktį su šių dienų vadovybe, linkėdamas augti ir klestėti be laiko ribų!... Petras Junknys.

J. ZEMANTAUSKAS,
Buvęs SLA sekretorius

A. B. STRIMAITIS,
Buvęs SLA sekretorius

PETRONĖLĖ JURGELIŪTĖ,
Buvusi SLA sekretorė

Padėkime Išlaikyti Seniausią Europos – Lietuvių Tautą!

Sukančia šešias dešimtys metų nuo to, kai gyvuoja mūsų respublika ir dar laisva nuo visokių diktatūrų. Tai yra mūsų brangusis Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Minint šį garbingą jubilėjų, mes įrašome dar vieną lapą į Amerikos lietuvių ateivių istorijos knygą. Siemės iš kiekvieno gero ir tauraus lietuvių širdies tryška džiaugsmas, del to kad mūsų Susivienijimas iš menko ir silpno į milžiną išaugo. Bet prisimenant mūsų senų organizatorių išsireikšimus ir nusiskundimus, tas viskas neįvyko taip lengvai kaip kas mano. Mūsų pirmutiniams seniems organizatoriams ir veikėjams, kurių šiandien daugumos nebėra gyvųjų tarpe, reikėjo padėti daug darbo, truso ir didelės kantrybės turėti. Jie taipgi nesigailėjo praleisti savo sunkiai uždirbtus dolerius, bevažinėdami po lietuviškas kolonijas ir organizuodami tamsius, tautiškai mažai susipratusius lietuvius. Jų aukščiausias idealas buvo sutraukti ateivius lietuvius į vienybę, ir kad padėjus tvirtus pamatus dabartiniai mūsų organizacijai SLA.

Trumpai tarant, mūsų pirmųjų organizatorių ir veikėjų takai buvo erskėčiais nukloti. Aš čia nesigilinsiu į visas smulkmenas ir Susivienijimo kudiakystės dienas, nes yra knyga (SLA istorija) – ten viskas plačiai aprašyta.

Dabar pažvelgus plačiau į vidutinį ir benrą SLA veiklą, pirmiausiai krinta į akį, kad mes per pastaruosius kelis metus pažengėm keletą ilgų žingsnių progreso keliu. SLA seimuose pasireiškė daug geresnė nuotaika, nei seniau kad buvo. Visur didesnis draugiškumas, broliškumas, neatsisveigiant į vienas kito politiskus nusistatymus ar religiją. Čia profesionalai ir fabriky darbininkai jaučiasi lygiai lietuviškai, gal del to, kad mūsų visų gyslose teka lietuviškas kraujas. Apskritiškai ir kuopų susirinkimuose tobulėja geresnis draugiškumas. Jei pasitaiko už kokius reikalus pasiginčyti, ar švelniai pasibarti, tas tik laikinai įvyksta: susirinkimui pasibaigus, oponentai ir vėl ištisia savo dešinę viens kitam, ir viską užmiršę, draugiškai kalbasi.

Ar mes visa tai išmokom nuo amerikony, ar del to, kad jau senstame? Gal abiejose yra šiek-tiek teisybės. Bet aiškiausias faktas parodo, kad ir mes jau sukuriamume. Šiandien mūsų lietuviams nėra svarbos ginčytis ir pyktis už kokias politiškas partijas ar už kokius organizacijų reikalus. Šiuo, taip svarbiu, momentu pasaulio istorijoje mes, Amerikos lietuvių, privalamo koveikliausiai dar labiau vienyti, prisirašyti prie SLA ir ugdyti Susivienijimą dar didesniu ir tobulesniu bei dirbti, kad pasiekus nors 50,000 narių, ir tai dar per mažai pagal skaitlių gyvenančių lietuvių Amerikoje. Šiandien Amerikos lietuvių privalamo džiaugtis ir gėrėtis laisvėmis, kurias mums suteikė naudotis Dėdė Samas, nes niekur kitur ant šio žemės kamuolio nesiranda tokios laisvos šalies, kaip Amerika. Tatk, pasinaudodami tomis lais-

vėmis, sukrusime visi! Dirbkime, kad mūsų respublika augtų ir bujotų! Mes, kurie tik jaučiamės esą lietuviškai, atsiminkime apie savo senąją tėvynę, kuri per daug metų priešų parblokštą ir kraujuose paplūkusį vaikoja. Nebukim kurčiais! Klausykime tėvynės balso, kuri šaukia mūsų pagelbos skersai platuji Atlantą! Mes, jei nebūtume organizuotais – mažai tegalėtume pagelbos teikti Lietuvai ar jos individualams. Bet mums reikia dar didesnis organizuotos spėkos.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje visuomet pasirodęs teikti pagalbą Lietuvai ir dabar jau teikia kiek tik išgali, nušluostydama ašaras lietuvių našlaičių. SLA deda visas pastangas, kad mūsų tėvynė Lietuva vėl taptų laisva ir nepriklausoma. Tatgi, paprotinę lietuvių, kodel neprisirašyti prie šios taip praklinios organizacijos?

Visa svarba SLA gludi ne vien tik del gavimo pašalpos ar apdraudus. SLA išlaiko nuo ištautėjimo lietuvių, kurie jau grįžta amerikozmo bangose.

Lietuviai, ar daug jūs pamastote, kad mūsų tėvynė Lietuva yra nelaiminga šalis? Istorija parodo, kad per šimtmečius visos aplink Lietuvą valstybės ją puolė, apiplėšė ir žudė jos nekaltus gyventojus. Tas pats atsikartoja ir dabar, aukštos civilizacijos laikais. Lietuvos kaimynai, kai pasitę šunes, drasko ir plėšo mūsų tėvynę ir jos gyventojus žudo! Lietuvių tauta nelaiminga kaip ir žydų tauta. Žydai neturi tėvynės. Jie išsisiklaide po visą pasaulį ir kai resnė nuotaika, nei seniau kad buvo. Visur didesnis draugiškumas, broliškumas, neatsisveigiant į vienas kito politiskus nusistatymus ar religiją. Čia profesionalai ir fabriky darbininkai jaučiasi lygiai lietuviškai, gal del to, kad mūsų visų gyslose teka lietuviškas kraujas. Apskritiškai ir kuopų susirinkimuose tobulėja geresnis draugiškumas. Jei pasitaiko už kokius reikalus pasiginčyti, ar švelniai pasibarti, tas tik laikinai įvyksta: susirinkimui pasibaigus, oponentai ir vėl ištisia savo dešinę viens kitam, ir viską užmiršę, draugiškai kalbasi.

Ar mes visa tai išmokom nuo amerikony, ar del to, kad jau senstame? Gal abiejose yra šiek-tiek teisybės. Bet aiškiausias faktas parodo, kad ir mes jau sukuriamume. Šiandien mūsų lietuviams nėra svarbos ginčytis ir pyktis už kokias politiškas partijas ar už kokius organizacijų reikalus. Šiuo, taip svarbiu, momentu pasaulio istorijoje mes, Amerikos lietuvių, privalamo koveikliausiai dar labiau vienyti, prisirašyti prie SLA ir ugdyti Susivienijimą dar didesniu ir tobulesniu bei dirbti, kad pasiekus nors 50,000 narių, ir tai dar per mažai pagal skaitlių gyvenančių lietuvių Amerikoje. Šiandien Amerikos lietuvių privalamo džiaugtis ir gėrėtis laisvėmis, kurias mums suteikė naudotis Dėdė Samas, nes niekur kitur ant šio žemės kamuolio nesiranda tokios laisvos šalies, kaip Amerika. Tatk, pasinaudodami tomis lais-

Lietuvą. Taip yra todėl, kad mes mažai organizuoti ir nepajėgiame taip efektingai veikti ir kovoti su savo priešais, kaip žydai.

Šiandien lietuvių galima sutraukti kiekvienoje valstybėje ant šios žemės kamuolio. A. Venclova savo knygoje rašo, kad Novosibirsko srity randasi net keletas lietuviškų kaimų nuo senai apsigyvenusių lietuvių, gal net nuo carizmo laikų. Ir tie visi kaimai palaiko lietuvių ir senovės papročius gal geriau, negu mes amerikiečiai. Mūsų jau daugumas nesustikabame lietuviškai su savo vaikais. Stai tu kaimų Sibiro tyruose vardai: Baisagala, Ramuva, Šėduva. Sakoma, kad Baisagalos kaimas turis 30 lietuviškų šeimynų. Tai mat kokią kapu politiką: užgrobė Lietuvą, apgyvendina rusais, o lietuvių siunčia į Sibiro tyrus.

Senesnių Amerikos lietuvių gyvenimas buvo nepavidėtinas. Jie dirbo sunkiausius ir sveikatai pavojingiausius darbus. Kiek lietuvių žuvo be laiko anglių kasyklose. Daug serga anglios dulkų dusuliu. Dar ir šiais laikais tūkstančiai lietuvių gyvena tokiose pat sąlygose, kaip gyveno seniau. Pav., gyvulių skerdyklose, cukraus fabrikuose daug lietuvių sunkiai dirbdavo ir dar kai kurie tebedirba. Dauguma šių lietuvių buvo ir dabar tebėra SLA nariais ir veikėjais. Del šių minėtų pavojingų nesveikų darbų daug nukentėjo SLA pašalpos ir apdraudus fondai. Tik jaunoji karta prasišiekia ką nors daug geresnio, praklinesnio. Daugumas jaunimo tapo mechanikais, biznieriiais ir profesionalais.

Baigdamas šį rašinį, dar kartą prisimenu: glauskimės, vienykimės ir ugdinkime SLA didesniu, galingesniu, o gal klaidę po visą pasaulį ir kai resnė nuotaika, nei seniau kad buvo. Visur didesnis draugiškumas, broliškumas, neatsisveigiant į vienas kito politiskus nusistatymus ar religiją. Čia profesionalai ir fabriky darbininkai jaučiasi lygiai lietuviškai, gal del to, kad mūsų visų gyslose teka lietuviškas kraujas. Apskritiškai ir kuopų susirinkimuose tobulėja geresnis draugiškumas. Jei pasitaiko už kokius reikalus pasiginčyti, ar švelniai pasibarti, tas tik laikinai įvyksta: susirinkimui pasibaigus, oponentai ir vėl ištisia savo dešinę viens kitam, ir viską užmiršę, draugiškai kalbasi.

Lai gyvuoja SLA!

Magnus Putatus.

SLA Stovi Ant Tvirtų Pamatų, Tolimesnis Gyvavimas Užtikrintas

Specialis Tėvynės numeris, kuris pasieks kiekvieną organizacijos narį ir primins mums visiems, kad mūsų organizacija jau yra 60 metų amžiaus, kad ji yra pergyvenusi ir gyvena visokius laikus ir grumiasi su visokiomis gyvenimo atneštomis problemomis.

Šešios dešimtys metų, tai ne viena diena netik pavienio žmogaus gyvenime, bet ir organizacijai, ypač tarpe Amerikos lietuvių. Turbut neapsiriksiu pasakę, kad ši sukaktis primena mums netik organizacijos amžį, bet ir abelą lietuvių tautos atbudimo gražiausią laikotarpį, kuriame mūsų organizacija lošė ir dar tebelošia žymią rolę.

Kaip pavienio žmogaus amžis dalinasi į tam tikrus laotarpius: kudykistę, jaunystę ir subrendusio žmogaus amžį, kur prisiėina prisitaikyti prie gyvenimo aplinkybių ir kovoti už buvį, tą patį galima pasakyti ir apie mūsų Susivienijimą, minint 60 metų amžiaus sukaktį.

Apie organizacijos gimimą ir jaunystės dienas lai už mane senesni kalba, nes kada ši garbinga organizacija gimė, tai manęs dar nebuvo šiame pasaulyje. Aš turėjau laimės į SLA įstoti tik pirm 34 metų ir pats dar tik budamas 21 metų amžiaus, neseniai iš Lietuvos atvykęs į Bridgeville, Pa., anglių kasyklas.

Tais laikais šiame mažame anglių kasyklų miestelyje jau rados gėroskas burelis lietuvių, tai manęs dar nebuvo jokios lietuviškos organizacijos ir mūsų lietuvių buvo traukte traukiami į įvairias svetimtaučių organizacijas, kaip tai: lenkų, slavų, vokiečių ir amerikony. Tų laikų lietuvių, mažose lietuviškose kolonijose, stoji į svetimtaučių organizacijas ne del to, kad jie save būtų skaitę lenkais, slavokais ar kitokiais, bet dažniausiai ekonomiskais sumetimais, nes jiems buvo žadama ligoje pašalpa, pomirtinė ir kitokia ekonominė parama nelaimės valandose.

Matant reikalingumą lietuviškos organizacijos ir skaitant lietuviškuose laikraščiuose SLA skelbimus, kad galima įkurti Susivienijimo kuopą, kad Susivienijimas moka pašalpą ir pomirtinę, aš atsikreipiau į SLA tų laikų Centro sekretorių A. B. Strimaitį, kuris man suteikė plačią informaciją ir pavyko suorganizuoti SLA 90 kuopą iš 17 narių, kurie ir šiandien tebeprilauso ir nuo tada prasiėda mano darbas Susivienijime.

Tai buvo nelengva pradžia darbo 21 metų jaunuoliui be

S. BAKANAS,
SLA Skundų ir Apel. Kom. narys

jokio organizacinio patyrimo tarpe dar mažiau už mane nusimanančių mūsų tautiečių angliakasių, kurių daugumas neskaitytė jokio lietuviško laikraščio. Buvo sunkiausias darbas įtikinti Bridgeville lietuvių, kad Susivienijimas yra gera ir teisinga organizacija, kad tikrai yra mokama žadėta pašalpa ir pomirtinė. Lai-kui bėgant, visos kliutys buvo nugalėtos ir SLA 90 kuopa buvo sutraukus veik visus Bridgeville lietuvius.

Per porą metų įgijus šiek tiek daugiau organizacinio patyrimo ir skaitant Tėvynėje apie susiorganizavimą SLA 2 apskrįčio Chicagoje, likau sužavėtas ir pradėjau galvoti apie įkurti Pittsburghe apskrįčio. Pasidalinus mintimis su kitais tų laikų Pittsburgho SLA veikėjais, gavus jų pritarimą, buvo imtasi darbo ir pavyko mums įkurti SLA 3 apskrįtį. Bet čia ir turėjau nemažai vargo iki įtikinau savo kuopos narius, kad yra naudinga stoti į apskrįtį. Nuo tada prasidėjo platesnė mano S. L. A. darbutė.

Prie progos noriu pasakyti, kad laikotarpis 34 metų, S. L. A. yra vienintelė mano organizacija, kuriai esu pašventęs daugiausiai savo laiko ir energijos ir tuo jaučiu pasitenkinimą, kad esu dirbęs ir dabar tebedirbu pagal geriausią savo išgalį gerą ir naudingą lietuvišką organizaciją darbą. Taip pat reikia pasakyti, kad ir kitų mūsų organizacijos darbuotojų panaši darbavimosi istorija, nors nemaža iš mūsų tarpo įvairios gyvenimo audros yra išrovusios ir nunešusios dievai žino kur arba pasidarę organizacijos priešais. Bet pats SLA, švėsdamas 60 metų sukaktį, gali didžiuti, kad jis pergyveno visokių laikų, visokių audrų ir nugalėjo visokias kliutis ir, prisitaikęs prie gyvenimo aplinkybių, dabar yra ant stiprių pamatų ir jo tolimesnis gyvavimas yra užtikrintas.

S. Bakanas.

